



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ  
Præcones**

**Stengel, Georg**

**Ingolstadt, 1645**

§. 4. Aquarum vitia, si non vtilia, saltem emendabilia esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

Marineus  
l. i. de reb.  
Hispan.

Quod hominum industria, in vno, id natura, in alio loco compensat, immo & alio tempore. Est oppidū Lusitaniæ, *Villam nouam* vocant, ibi, cū aliæ aquæ deficiunt, fons oritur, Cal. Maijs, & ad Cal. vsq; Nouembres aquas Villænouanis abunde diffundit: postea verò occultatur, latetq; hieme tota, & ad statum tempus, hoc est, ad Cal. Maias renascitur, atq; incolas reuifit. Has vices temporum & locorum seruat natura, quæ varietate delectat: nec vult omnes vbique habitare. §. IV.

*Aquarum vitia, si non vtilia, saltem emendabilia esse.*

Exod. 15.  
23.

rubro venerunt in Mara, nec poterant bibere aquas de Mara, eò quòd essent amara: unde congruum loco nomen imposuit (*Moyse*) vocans illum Mara, id est, amaritudinem. Et murmurauit populus contra Moysen, dicens: Quid bibemus? At ille clamauit ad Dominum, qui ostendit ei lignum: quod cū misisset in aquas

*quas, in dulcedinem versa sunt.* Hoc lignum itaque, & aquarum amaritudinem sustulit, & animorum; docuitque, esse in cælis, qui aquas possit téperare, & verò etiam velit, si homines eas à DEO exorare non dedignentur; aut, si Sanctos inuocent, quorum ope beneficia eiusmodi impetrantur. Equidè sicut quidam homines morbis, ita vitijs suis quædam aquæ afficiuntur, vt in eis gloria DEI manifestetur. Quod, circa annû 1615. prope Nerishemium, in Sueuia cõtigit, vbi itidem, ad Moyfis exemplum, in fontem injectum lignum, aquis ingens nomen & accursum fecit. Depositæ sunt in illis aquis multæ infirmitates. Fons Vdalricianus vocabatur. Eo abluebant alij corporis mala, alij vires bibendo restaurabant. Et confluxerant illuc ipsi heterodoxi, vt Sancti beneficio fruèrentur. Ad Iericho cùm venisset **4. Reg. 2.** Elifæus, *dixerunt viri ciuitatis ad Elifæum: 19.* *Ecce habitatio ciuitatis huius optima est, sicut tu ipse, Domine, perspicias: sed aquæ pessimæ sunt, & terra sterilis. At ille ait: Afferte mihi vas nouum, & mittite in illud sal. Quod cùm attulissent, egressus ad fontem aquarum, misit in illum sal, & ait: Hæc dicit Dominus: Sanantur aquas hæc, & non erit ultra in eis mors, neq;*

sterilitas. Sanata sunt ergo aqua, usque in diem hanc, juxta verbum Elisei, quod locutus est.

Ioseph. li.  
5. bell.  
Jud. ca. 4.

De hac re ita scribit Iosephus: Ad urbem Iericho largissimus fons est, rigandisq; arvis uberrimus, juxta veterem scaturiens cinitatem: quam IESVS Naue filius, Hebraorum ductor, primam, in Chananaorū terra bello possederat. Hunc fontem aliquando ferunt, non solum terra atq; lignorum fructus, sed etiam feminarū partum obtundere solitum, cunctaq; pariter morbo ac peste corrumpere. Postea vero mansuuisse, contraq; saluberrimum ac feracissimū esse factum ab Eliseo Propheta, qui Helia notus fuerat, atq; successerat. Receptus enim hospitio, ab Hierichuntinis habitatoribus, quod humaniores eos expertus erat, ipsos, & omnem illam regionem perpetua gratia remuneratus est; progressusque ad fontem, lagenam fictilem, novam salis plenam in profluentem aquam misit. Iuxta deinde ad calum dexteram tendens, fontique immergens blāda libamina, ipsum quidem precabatur: ut fluentia leniret, ac dulciores aquarū venas aperiret: Deum verò, ut fecundioribus auris flumina temperaret, orabat: tamq; ubertatem fructuum, quam successionē prolis daret indigenis; nec eos genitrix filiorum aqua deficeret, quoad justī manerent. Ad has preces, ex discipulis

ciplina, manibus quoque, multa operatus, fontes  
immutavit: & qui antea caussa erat his orbi-  
tatis, ac famis, idem victus ac fecunditatis  
auctor est effectus. Denique, rigationis eius tanta  
potentia est, ut si attigerit modo terram, sapi-  
dior sit, aquis diu perseverantibus. Unde eo, qua  
largius utuntur, exiguum emolumentum ha-  
bent, que vero parcius, plurimum. Amplius ta-  
men, quam ceteri fontes spacium rigat; & septua-  
ginta quidem stadiis longam, viginti autem lata  
planiciem permeat. Hæc Iosephus. Quibus  
docet, suos quidem etiam aquis morbos aut  
vitia esse; sed posse sanari; & vel idcirco esse  
exitiosas, ut Deus manifestet, quam utiles  
sint Rebus publicis serui sui, quamque salu-  
tares; ut qui ex illis exitia tollant; tollerent  
etiam murmuraciones, si doceri se sinerent  
murmuratores. Quos, vel solo naturæ du-  
ctu, instruit Plotinus, qui de Mundi defecti-  
bus loquens ait: Fortè etiã, quia nisi hæc essent,  
imperfectum foret & totum. Plurima namque  
malorum, vel cuncta potius, quandam toti præ-  
stant utilitatem; quemadmodum venenosa, qua-  
vis plurimorum usus & ratio lateat. Iam vero  
prauitatem quoque, ipsam multa constat utilia  
continere, multaque reddere pulchra, pulchri-  
tudinis artificiosa more; suscitatur sepe homines  
ad

lib. 3.  
cap. 2.  
cap. 18.

Plotin.  
lib. 3. en.  
nead. 2.  
cap. 18.

ad prudentiam, neque securiori licentia tor-  
pere permittit.

## §. V.

*Inundationes extraordinaria aquarum ostendunt, quantum sit beneficium ordinaria cohibitio aquarum, ne inundent.*

Altera, contra aquas, querela, inundationes, diluuvia, populationes, & laxata fluminibus marique ipsi frœna accusat. His enim

Ouid. l. 1.  
Meta-  
morph.

*Sternuntur segetes, & deplorata colonis  
Vota jacent, longiq; perit labor irritus anni.  
Expatiata ruunt, per apertos flumina cã-  
pos,*

*Cúmq; satis arbusta simul, pecudéq; vi-  
rôsq;*

*Tectaque, cúmque suis rapiunt penetralia  
sacris.*

*Siqua domus mansit, potuitq; resistere tanto  
Indiecta malo, culmen tamen altior huius*

*Vnda tegit, pressaq; latet sub gurgite turres.*

Hæc inundationis facies, pro impatientibus videtur perorare. Quæ tamen si oculis æquioribus aspiciatur, Dei causam agit. Ex inundationibus quippe istis cognoscimus, quanta sit Numinis cura, ne sæpius exorbitent vel flumina, vel maria. Totum enim

mun-